

Allmänna försäkringsvillkor för tryggande av KPA-plan Plus

Innehållsförteckning

Försäkringsavtalet	5
1. Allmänt.....	5
2. Premiefrielse	8
3. Så bestäms och betalas premien.....	9
4. Återköp	11
5. Begränsning av KPA Pensionsförsäkrings ansvar	12
6. Om du inte är nöjd	13
A. Förmånsbestämda pensionsförmåner	14
1. Så bestäms pensionen	14
2. När omfattas arbetstagaren av pensionsförmånerna?	15
3. Försäkringen tryggar förmånerna i avtalet mellan arbetsgivaren och KPA Pensionsförsäkring.....	16
4. Så betalas förmånsbestämd pension ut till de försäkrade.	16
5. Årlig pensionsprognos.....	18
6. Avgifter till traditionell pensionsförsäkring	18
B. Premiebestämda pensionsförmåner - traditionell pensionsförsäkring	19
1. Så bestäms pensionen	19

Dessa villkor gäller för avtal om försäkring som har träffats den 1 januari 2009 och därefter

2. När omfattas arbetstagaren av de olika pensionsförmånerna?	21
3. I försäkringen ingår ålderspension med eller utan återbetalningsskydd och med eller utan familjeskydd.....	21
4. Så betalas pensionen ut.....	23
5. Avgifter till traditionell pensionsförsäkring	26
6. Årligt värdebesked	26
C. Premiebestämda pensionsförmåner - fondförsäkring	27
1. Förklaringar.....	27
2. Så bestäms pensionskapitalet	27
3. När omfattas arbetstagaren av de olika pensionsförmånerna?	28
4. I försäkringen ingår ålderspension med eller utan återbetalningsskydd.....	29
5. Så placeras premien	30
6. Så betalas pensionen ut.....	30
7. När överförs pensionskapitalet i försäkringen till en traditionell pensionsförsäkring?	31
8. Avgifter till fondförsäkring	32
9. Årligt värdebesked	32
Personuppgiftslagen (PuL)	33
Hur når du oss?	33

Dessa försäkringsvillkor gäller för sådana försäkringar som tecknas för att trygga KPA-plan Plus. KPA-plan Plus innehåller pensionsbestämmelser om bland annat förmånsbestämd ålders- och efterlevandepension, sjukpension samt premiebestämd ålderspension.

De särskilda bestämmelserna för tryggnad av förmånsbestämda pensionsförmåner framgår av avsnitt A. De särskilda bestämmelserna för tryggnad av premiebestämd pension framgår av avsnitt B när det gäller traditionell pensionsförsäkring och av avsnitt C när det gäller fondförsäkring. Pensionsförmånerna i en fondförsäkring betalas ut via en traditionell försäkring, och för denna gäller avsnitt B i tillämpliga delar.

Gemensamma bestämmelser för avsnitt A, B och C finns under avsnittet "Försäkringsavtalet".

Arbetsgivaren och arbetstagaren träffar överenskommelse om vilka delar av KPA-plan Plus som ska gälla i det enskilda fallet.

Försäkringsavtalet

Gemensamma bestämmelser för avsnitt A, B och C.

1. Allmänt

Vem är försäkringsgivare?

Försäkringsgivare är KPA Pensionsförsäkring AB (publ), organisationsnummer 516401-6544, nedan kallat KPA Pensionsförsäkring.

Vem är försäkringstagare?

Försäkringstagare och ägare till försäkringen är den arbetsgivare som träffar avtal om försäkringen med KPA Pensionsförsäkring.

Övergår äganderätten, enligt dessa villkor, till någon annan arbetsgivare betraktas den nya arbetsgivaren därefter som försäkringstagare till den del som har överlåtit.

Vem förfogar över försäkringen?

För den premiebestämda delen av försäkringen betraktas den försäkrade som försäkringstagare när det gäller att

- lägga till eller ta bort återbetalningsskydd
- lägga till eller ta bort familjeskyddet
- ändra utbetalningsålder och utbetalningstid
- välja fonder och att omplacera de fondandelar som hör till försäkringen
- förordna förmånstagare för dödsfall.

Den försäkrade får i övrigt inte förfoga över försäkringen.

Vad menas med försäkrad?

Med försäkrad menas i dessa villkor den på vars liv och hälsa försäkringen tecknas.

Vad menas med arbetstagare?

Med arbetstagare menas i dessa villkor varje tidigare, nuvarande eller kommande arbetstagare hos den arbetsgivare som

- i ett individuellt avtal med arbetstagaren har träffat överenskommelse om att KPA-plan Plus ska gälla för honom eller henne och
- träffar avtal med KPA Pensionsförsäkring om försäkringen.

Vad menas med individuellt avtal?

Med individuellt avtal menas det avtal som arbetsgivaren och arbetstagaren träffar om att KPA-plan Plus ska gälla för arbetstagaren samt vilka pensionsförmåner som ska komma arbetstagaren till godo.

Vem är försäkrad?

Försäkrad är varje arbetstagare som försäkringstagaren anmäler till försäkringen, förutsatt att arbetstagaren omfattas av KPA-plan Plus. Anmälan görs till KPA Pensionsförsäkring på det sätt som anges i dessa villkor.

Vem är förmånstagare?

Förmånstagare är den person som försäkringsbeloppet ska betalas ut till.

Vilka som är förmånstagare till den förmånsbestämda pensionen framgår av Pensionsbestämmelser för KPA-plan Plus. Vilka som är förmånstagare till den premiebestämda pensionen framgår av avsnitt B.

Vad menas med premie?

Med premie menas i dessa villkor summan av de beräknade premierna för varje försäkrad. Den sammanlagda summan anges i fakturan.

Vad menas med skuggpremie?

Med skuggpremie menas den premie som vid var tidpunkt motsvarar den premie arbetsgivaren skulle ha betalat till KPA Pensionsförsäkring för att trygga den förmånsbestämda ålderspensionen och/eller familjepensionen enligt KPA-plan Plus genom en pensionsförsäkring hos KPA Pensionsförsäkring.

Vad menas med rak premie?

Med rak premie menas en premie uttryckt i procentsatser av den förmånsgrundande lönen inom olika årsmedelpoängsintervaller. Arbetsgivaren och arbetstagaren kommer i det individuella avtalet överens om att rak premie ska tillämpas för ålderspensionen och om hur stor denna ska vara. Procentsatsen gäller under hela premiebetalningstiden eller till dess en ny överenskommelse träffas mellan arbetsgivaren och arbetstagaren.

Kan arbetstagaren återgå till att omfattas av de förmånsbestämda pensionerna?

När den förmånsbestämda ålderspensionen och/eller familjepensionen har ersatts med en premiebestämd pension, kan arbetstagaren inte gå tillbaka till den förmånsbestämda ålderspensionen och/eller familjepensionen under samma anställning hos arbetsgivaren.

Vad menas med sjukersättning?

Med sjukersättning menas såväl en tillsvidareersättning som en tidsbegränsad sjukersättning enligt lagen om allmän försäkring.

Har den försäkrade rätt till fortsättningsförsäkring?

En försäkrad som lämnar sin anställning har inte rätt till någon fortsättningsförsäkring.

Vad menas med inträdesdag?

Med inträdesdag menas i dessa villkor den dag från och med vilken den försäkrade, enligt försäkringstagarens anmälan till KPA Pensionsförsäkring, ska omfattas av försäkringen.

Vad menas med anmälningsdag?

Med anmälningsdag menas den dag försäkringstagarens anmälan, om att arbetstagaren ska omfattas av försäkringen, inkommer till KPA Pensionsförsäkring.

Vilka uppgifter ska försäkringstagaren lämna till KPA Pensionsförsäkring för att en arbetstagare ska omfattas av försäkringen?

Försäkringstagaren är skyldig att till KPA Pensionsförsäkring

- anmäla varje arbetstagare som ska omfattas av försäkringen och arbetstagarens inträdesdag i försäkringen
  - anmäla den försäkrades pensionsgrundande lön, anställningstider och andra uppgifter som kan påverka hans eller hennes förmåner och förändringen av dessa
  - anmäla när den försäkrades anställning hos arbetsgivaren upphör
  - anmäla när en försäkrad avlider under anställningstiden
  - i de fall premiefrielse kan bli aktuellt samt vid eventuell sjukpension, utan dröjsmål anmäla Försäkringsskassans beslut om aktivitets- eller sjukersättning för den försäkrade och när ett sådant beslut har ändrats
  - anmäla när en ny överenskommelse träffats om storleken på den raka premien samt
  - anmäla andra omständigheter som kan påverka den försäkrades förmåner.
- Anmälan ska göras skriftligen eller på något annat sätt som KPA Pensionsförsäkring har anvisat.
- Försäkringstagaren är även i övrigt skyldig att på begäran lämna de uppgifter och de handlingar till KPA Pensionsförsäkring som är nödvändiga för att avtalet om försäkringen ska kunna fullgöras. Försäkringstagarens skyldighet gäller även sådana

uppgifter som den försäkrade är skyldig att lämna enligt KPA-plan Plus.

Vad grundas försäkringen på?

Försäkringen grundar sig på de uppgifter som försäkringstagaren och/eller den försäkrade har lämnat till KPA Pensionsförsäkring, skriftligen eller på något sätt som KPA Pensionsförsäkring anvisat. Om någon av dessa uppgifter är oriktig eller ofullständig, gäller vad som står i lagen om försäkringsavtal om sådana fall.

För försäkringen gäller vad som anges i

- försäkringsavtalet mellan arbetsgivaren och KPA Pensionsförsäkring och de handlingar som hör till detta
- försäkringsbekräftelsen (som skickas till den försäkrade)
- dessa villkor
- det individuella avtalet mellan arbetsgivaren och arbetstagaren
- de försäkringstekniska riktlinjer som gäller hos KPA Pensionsförsäkring vid var tidpunkt samt
- Pensionsbestämmelser för KPA-plan Plus.

När inträder KPA Pensionsförsäkrings ansvar för försäkringen?

KPA Pensionsförsäkrings ansvar för försäkringen inträder dagen efter den dag försäkringstagaren ansöker om försäkringen eller antar ett anbud från KPA Pensionsförsäkring, förutsatt att en premie betalas in till försäkringen. Angående KPA Pensionsförsäkrings ansvar för premiefrielseförsäkring, se under rubriken "När omfattas en enskild arbetstagare av premiefrielse?".

Vilka lagar gäller för försäkringen?

För försäkringen gäller lagen om försäkringsavtal och svensk allmän lag, förutsatt att inte något annat anges i lagen om tillämplig lag för vissa försäkringsavtal.

Kan försäkringen pantsättas eller belånas?

Försäkringen får inte pantsättas eller belånas och inte heller ändras på så sätt att den upphör att vara pensionsförsäkring enligt bestämmelser i inkomstskattelagen som gäller vid var tidpunkt

KPA Pensionsförsäkring ska lämna sådana kontrolluppgifter som enligt skatteförfarandelagen ska lämnas om pensionsförsäkring.

Kan KPA Pensionsförsäkring ändra försäkringen?

KPA Pensionsförsäkring förbehåller sig rätten att under försäkringstiden ändra dessa villkor samt försäkringsavtalet i övrigt om det behövs på grund av försäkringens art eller någon annan särskild omständighet.

Med ändring menas en ändring av det faktiska innehållet i villkoren och försäkringsavtalet till exempel ändring av sättet att ta ut samt beräkna avgifterna för försäkringen samt att införa särskilda avgifter för åtgärder med försäkringen som försäkringstagaren, den försäkrade eller förmånstagare begär.

För förmånsbestämda pensionsförmåner kan ändringen också avse ändring av antaganden om ränta, avkastningsskatt, dödlighet, sjuklighet och driftskostnader med mera, som används för att bestämma premien för avtalat försäkringsbelopp. Ovan nämnda ändringar kan inte avse redan betalade premier utan endast framtida premier, förutsatt att de ekonomiska förutsättningarna för försäkringen väsentligen har ändrats. Med annan särskild omständighet menas till exempel ändring på grund av ändrad lagstiftning eller lagtillämpning, myndighets föreskrifter eller någon ändring i KPA-plan Plus.

Observera att för förmånsbestämda pensionsförmåner kan KPA Pensionsförsäkring alltid ändra beräkningsantagandena för de premier som avser höjning av försäkringsbeloppet till följd av till exempel nya pensionsgrundande uppgifter. Som framgår under rubriken "Samband mellan premie och försäkringsbelopp" i avsnitt A beräknas premien för sådan höjning enligt de antaganden som gäller vid beräkningstidpunkten för höjningen. Observera att för premiebestämda pensionsförmåner kan KPA Pensionsförsäkring alltid ändra

- antaganden om ränta, avkastningsskatt, dödlighet och driftskostnader med mera, som används för att bestämma det garanterade pensionsbeloppet som varje inbetald premie ger upphov till. Som framgår under rubriken "Hur bestäms det garanterade pensionsbeloppet?" i avsnitt B kan dessa antaganden ändras när som helst för kommande inbetalningar av premier.
- de antaganden om ränta med mera som används vid bestämmandet av det delningstal som används när storleken av återbäringstillägget bestäms. Som framgår under rubriken "Hur bestäms den eventuella återbäringen?" i avsnitt B kan dessa antaganden ändras när som helst under försäkringstiden.
- storleken på de avgifter som tas ut från försäkringen.

En ändring av villkoren och försäkringsavtalet i övrigt träder i kraft en månad efter det att KPA Pensionsförsäkring har skickat ett meddelande om ändringen. Ändring som beror på ändrad lagstiftning eller lagtillämpning, myndighets föreskrifter eller ändring av KPA-plan Plus börjar gälla omedelbart eller vid den tidpunkt som följer av lag eller bestämmelse i KPA-plan Plus.

Kan försäkringen överlåtas till någon annan ägare?

Försäkringen kan överlåtas i sin helhet till en ny försäkringstagare i samband med att hela verksamheten går över till någon annan arbetsgivare eller upphör eller i annat fall efter en skriftlig överenskommelse mellan KPA Pensionsförsäkring, försäkringstagaren och de försäkrade. Vidare kan försäkringen överlåtas mellan olika bolag inom samma koncern. Om den försäkrade slutar sin anställning hos försäkringstagaren går äganderätten till den premiebestämda ålderspensionen med eller utan återbetalningsskydd automatiskt över till den försäkrades nya arbetsgivare, förutsatt att:

- Den nya arbetsgivaren tecknar försäkringsavtal med KPA Pensionsförsäkring om tryggnad av KPA-plan Plus, Alternativ PA-KFS eller Alternativ KAP-KL.
- Den försäkrade även omfattas av detta försäkringsavtal.

Försäkringen kan inte överlåtas i några andra fall.

Kan pensionskapitalet flyttas till någon annan försäkringsgivare?

Försäkringstagaren kan inte flytta pensionskapitalet i försäkringen till någon annan försäkringsgivare.

2. Premiebefrielse

Vad innebär premiebefrielse?

Det framgår av försäkringsavtalet om försäkringen ger försäkringstagaren rätt till premiebefrielse.

Premiebefrielse innebär att skyldigheten att betala en fortlöpande premie för den försäkrade helt eller delvis upphör utan att försäkringen i övrigt påverkas. Rätten till premiebefrielse finns från och med den dag premiebefrielsen träder i kraft enligt dessa villkor och fram till den dag premiebetalningen för den försäkrade ska upphöra, dock längst fram till den dag den försäkrade fyller 65 år.

Försäkringstagaren får premiebefrielse under den tid den försäkrade enligt Försäkringskassans beslut,

på grund av sjukdom eller olycksfall, erhåller aktivitets- eller sjukersättning enligt lagen om allmän försäkring. Premiebefrielse erhålls dock tidigast från och med 90 dagar före arbetsgivarens anmälan till KPA Pensionsförsäkring om Försäkringskassans beslut att den försäkrade har beviljats aktivitets- eller sjukersättning.

Om den försäkrade erhåller partiell ersättning av detta slag beviljas premiebefrielse i motsvarande grad.

Om premiebefrielse beviljas för sådan tid som försäkringstagaren redan har betalat premie för, återbetalas denna premie på det sätt som anges i dessa villkor.

Hälsoprövning

För att försäkringstagaren ska få rätt till premiefrielse måste KPA Pensionsförsäkring först godkänna den försäkrades hälsa.

När omfattas en enskild arbetstagar av premiefrielse?

Arbetstagaren omfattas av rätten till premiefrielse från och med den första i kalendermånaden närmast efter den månad KPA Pensionsförsäkring godkänt den försäkrades hälsa, förutsatt att premien betalas enligt reglerna om premiebetalning i dessa villkor.

3. Så bestäms och betalas premien

Hur bestäms storleken på premien för en förmånsbestämd pension?

Storleken på premien för en förmånsbestämd pension bestäms enligt de försäkringstekniska riktlinjer som gäller hos KPA Pensionsförsäkring vid var tidpunkt.

Hur betalas premien?

Premien betalas genom ett engångsbelopp (engångspremie) eller fortlöpande en gång per månad (fortlöpande premie).

När ska engångspremien betalas?

Engångspremien ska betalas senast den dag som anges i fakturan.

Hur länge och när ska fortlöpande premie betalas?

För varje försäkrad ska den fortlöpande premien avseende respektive pensionsförmån och för premiefrielse betalas från och med den första i den kalendermånad under vilken

- respektive pensionsförmån och premiefrielse i försäkringen börjar gälla för arbetstagaren
- en utökning av försäkringsskyddet för den försäkrade träder i kraft
- premien höjs av någon annan anledning än att den försäkrades förmåner ändras.

Den fortlöpande premien ska betalas till och med utgången av den kalendermånad under vilken

försäkringstagaren anmäler att premiebetalningen för den försäkrade ska upphöra, dock längst till och med den kalendermånad under vilken pensionsrätten tjänas in enligt KPA-plan Plus.

Den fortlöpande premien ska betalas senast den dag som anges i fakturan.

I vilka fall ska försäkringstagaren betala premietillägg?

Försäkringstagaren ska betala premietillägg om premien betalas efter det att

- de olika pensionsförmånerna och premiefrielsen i försäkringen börjar gälla för arbetstagaren
  - försäkringsskyddet för den försäkrade utökas
  - premien höjs av någon annan anledning än att den försäkrades förmåner ändras
  - premien för den premiebestämda pensionen är beräknad.
- Premietillägget betalas för tiden från och med den första i den kalendermånad under vilken
- de olika pensionsförmånerna och premiefrielsen i försäkringen börjar gälla för arbetstagaren
  - en utökning av försäkringsskyddets omfattning träder i kraft
  - premien höjs av någon annan anledning än att den försäkrades förmåner ändras
  - premien för den premiebestämda pensionen är beräknad.

Premietillägget betalas för tiden fram till och med den sista i kalendermånaden närmast före den kalendermånad under vilken försäkringstagaren

- för första gången faktureras premie för den försäkrade
- faktureras för utökningen av försäkringsskyddet
- faktureras premieökningen.

Premietillägget beräknas enligt den räntesats som gäller vid varje tillfälle och som KPA Pensionsförsäkrings styrelse beslutat om.

Premietillägget ska betalas senast den dag som anges i fakturan.

I vilka fall kan premien återbetalas?

En outnyttjad premie återbetalas

- vid den försäkrades dödsfall
- då den försäkrades anställning hos arbetsgivaren upphör
- vid premiebefrielse
- vid sjukpension
- vid en sådan förändring av den försäkrades förmåner som föranleder lägre premie
- vid en sänkning av premien av någon annan anledning än en förändring av den försäkrades förmåner.

En outnyttjad premie återbetalas på försäkringstagarens begäran. Begäran ska lämnas skriftligen eller på något annat sätt som KPA Pensionsförsäkring anvisar.

Premien återbetalas för tiden från och med den första i månaden efter den under vilken anställningen upphörde, dödsfallet inträffade, förmånerna förändrades eller premien av någon annan anledning minskades. Vid premiebefrielse återbetalas den premie som betalats för tid som är premiebefriad.

Vid återbetalning av en outnyttjad premie som har placerats i fondförsäkring säljs fondandelar. Om den försäkrade har valt mer än en fond, säljs fondandelar ur varje fond i förhållande till varje fonds andel av det sammanlagda värdet av samtliga fondandelar. Återbetalningen av en outnyttjad premie kan dock högst uppgå till det sammanlagda värdet av de fondandelar som är kopplade till försäkringen.

Hur återbetalas den outnyttjade premien?

Den outnyttjade premien återbetalas till försäkringstagaren, i första hand genom att kommande premier minskas med den outnyttjade premien och i andra hand genom en kontant utbetalning.

I vilka fall ska KPA Pensionsförsäkring betala återbetalningsränta?

När en outnyttjad premie ska återbetalas, ska KPA Pensionsförsäkring betala återbetalningsränta.

Återbetalningsränta betalas för tiden från och med den första i kalendermånaden efter den under vilken försäkringstagaren får rätt till återbetalning av en outnyttjad premie enligt dessa villkor.

Återbetalningsräntan betalas för tiden fram till och med den sista i kalendermånaden närmast före den kalendermånad under vilken den outnyttjade premien återbetalas.

Återbetalningsräntan beräknas enligt den räntesats som gäller vid varje tillfälle och som KPA Pensionsförsäkrings styrelse beslutat om.

I vilka fall ska försäkringstagaren betala kompletteringspremie?

Förmånsbestämd pension

Försäkringstagaren ska betala kompletteringspremie till KPA Pensionsförsäkring i de fall det kommer fram nya pensionsgrundande uppgifter som enligt KPA-plan Plus ökar den försäkrades förmåner. Detta innebär att en kompletteringspremie ska betalas, om de förmåner som den försäkrade vid ett visst tillfälle har rätt till enligt de försäkringstekniska riktlinjer som vid detta tillfälle gäller hos KPA Pensionsförsäkring inte fullt ut motsvarar de pensionsförmåner den försäkrade vid detta tillfälle har rätt till enligt KPA-plan Plus.

Kompletteringspremien ska uppgå till det belopp som krävs för att den försäkrades pensionsförmåner enligt försäkringen ska motsvara de pensionsförmåner som den försäkrade har rätt till enligt det individuella avtalet och KPA-plan Plus.

Fram till dess kompletteringspremien har betalats svarar försäkringstagaren för skillnaden mellan den försäkrades pensionsförmåner enligt det individuella avtalet och KPA-plan Plus och de pensionsförmåner som motsvarar den inbetalade premien.

Skuggpremie

Eftersom skuggpremien vid var tidpunkt ska motsvara den premie arbetsgivaren skulle ha betalat till KPA Pensionsförsäkring för att trygga den förmånsbestämda ålderspensionen och/eller familjepensionen enligt KPA-plan Plus genom en pensionsförsäkring hos KPA Pensionsförsäkring, gäller följande: Försäkringstagaren ska betala kompletteringspremie i samma omfattning som ovan angivits för tryggande av de förmånsbestämda förmånerna.

När ska kompletteringspremien betalas?

Kompletteringspremien ska betalas senast den dag som anges i fakturan.

När ska försäkringstagaren betala dröjsmålsränta?

Betalas premien senare än på förfallodagen, ska försäkringstagaren betala dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Vad händer om premien inte betalas på förfallodagen?

Om premien inte betalas senast på den förfallodag

som finns angiven i fakturan, sägs avtalet om försäkringen upp. Uppsägningen får verkan 14 dagar efter den dag den avsändes om inte premien betalas inom denna frist.

Efter det att uppsägningen har fått verkan gäller följande:

- KPA Pensionsförsäkrings ansvar för ålderspensionen och familjepensionen uppgår till det försäkringsbelopp som inbetalda premier räcker till (fribrev)

- KPA Pensionsförsäkrings ansvar för övriga förmåner och rätten till premiefrielse upphör.

Försäkringstagaren kan dock inom tre månader återuppta den del av försäkringen som avser ålderspension. Begäran ska göras skriftligen till KPA Pensionsförsäkring samtidigt som den obetalda premien betalas in. KPA Pensionsförsäkring har rätt att ta ut dröjsmålsränta på den premie, som betalas in då försäkringen återupptas.

För övriga pensionsförmåner och premiefrielse som återupptas inom tre månader inträder KPA Pensionsförsäkrings ansvar från och med dagen efter den dag premier betalats in.

4. Återköp

kan försäkringen återköpas?

Varken försäkringstagaren eller den försäkrade har någon rätt till återköp av försäkringen.

5. Begränsning av KPA Pensionsförsäkrings ansvar

Vad gäller vid krigstillstånd i Sverige?

Vid krigstillstånd i Sverige gäller särskild lagstiftning i fråga om KPA Pensionsförsäkring ansvar och rätt att ta ut tilläggspremie (krigspremie).

Vad tar KPA Pensionsförsäkring inte ansvar för?

KPA Pensionsförsäkring tar inte ansvar för någon sådan skada som beror på lagbud, myndighetsåtgärd, krigshändelse, strejk, bojkott, blockad eller lockout eller någon annan liknande omständighet. I fråga om strejk, bojkott, blockad eller lockout gäller detta förbehåll även om det är KPA Pensionsförsäkring som vidtar eller är föremål för någon sådan konfliktåtgärd. KPA Pensionsförsäkring är inte heller skyldigt att i andra fall ersätta en skada som uppkommer, om KPA Pensionsförsäkring visat normal aktsamhet.

Vad har KPA Pensionsförsäkring för ansvar då den försäkrade deltar i krig eller politiska oroligheter utanför Sverige

Försäkringen gäller inte vid dödsfall eller nedsatt arbetsförmåga som drabbar den försäkrade då han eller hon deltar i krig som inte hänger samman med krigstillstånd i Sverige eller deltar i politiska oroligheter utanför Sverige. Försäkringen gäller inte heller vid dödsfall eller nedsatt arbetsförmåga, om dödsfallet eller den nedsatta arbetsförmågan drabbar den försäkrade inom ett år efter ett sådant deltagande och om kriget eller oroligheterna anses vara orsaken.

vad har kpa pensionsförsäkring för ansvar om den försäkrade vistas utanför sverige i områden där det råder krig eller krigsliknande politiska oroligheter?

Innan tre år förflutit från den försäkrades inträdesdag i försäkringen, gäller försäkringen inte i vissa fall om den försäkrade vistas utanför Sverige i områden där det råder krig eller krigsliknande politiska oroligheter, även om han eller hon inte själv deltar i kriget eller oroligheterna. Försäkringen gäller sålunda inte vid dödsfall eller nedsatt arbetsförmåga, om dödsfallet eller den nedsatta arbetsförmågan drabbar den försäkrade under vistelsen eller inom ett år därefter och om kriget eller oroligheterna anses vara orsaken.

Utbyter kriget eller oroligheterna när den försäkrade vistas i området, gäller denna inskränkning inte under de tre första månaderna efter utbrottet.

Kan rätten till utbetalning från den här pensionsförsäkringen upphöra på grund av preskription?

Rätten till utbetalning preskriberas enligt reglerna i försäkringsavtalslagen, vilket innebär följande: Den som begär utbetalning måste väcka talan mot försäkringsbolaget inom tio år från det att begäran om utbetalning tidigast kunde göras. Annars upphör rätten till utbetalning. Den som begärt utbetalning inom denna tid har alltid minst sex månader på sig att överklaga från det att KPA Pensionsförsäkring har förklarat sig ha tagit slutlig ställning till begäran.

Tvist

Tvist om tolkning och tillämpning av avtalet om försäkringen ska avgöras av allmän domstol i Sverige.

6. Om du inte är nöjd

Vart vänder du dig för att få information eller klaga?

Om du inte är nöjd vill vi naturligtvis att du i första hand kontaktar oss, KPA Pensions företagsgrupp, på telefon 08-665 48 60 eller per e-post: foretagsgruppen@kpa.se.

Det kan till exempel ha uppstått något missförstånd som går att klara ut vid en ny kontakt.

Om du ändå inte är nöjd, finns följande alternativ.

Kundombudsmannen KPA Pension

Kundombudsmannen är fristående från KPA Pensionsförsäkring och prövar opartiskt om ditt ärende handlagts på rätt sätt. Prövningen är kostnadsfri.

Postadress: 106 60 Stockholm

Telefon: 020-65 52 53 eller 08-772 84 30

Konsumenternas Försäkringsbyrå

Konsumenternas Försäkringsbyrå ger upplysningar och vägledning i försäkringsfrågor.

Adress: Box 24215, 104 51 Stockholm

Telefon: 08-22 58 00

Kommunal konsumentvägledning

I många kommuner finns en kommunal konsumentvägledning. En sådan kan också ge dig råd och hjälp i försäkringsfrågor. Du hittar telefonnumret i telefonkatalogen.

Personförsäkringsnämnden

Personförsäkringsnämnden prövar tvister mellan den försäkrade (enskild konsument) och försäkringsbolaget i ärenden som rör liv-, sjuk- och olycksfallsförsäkring, i de fall där det krävs medicinska bedömningar.

Nämndens yttrande är rådgivande.

Adress: Box 24067, 104 50 Stockholm

Telefon: 08-522 787 20

Rättslig prövning

Ett ärende kan alltid överlämnas till rättslig prövning i allmän domstol.

Rättsskyddsförsäkring

Om du har en rättsskyddsförsäkring kan du eventuellt använda den vid en tvist med försäkringsbolaget.

A. Förmånsbestämda pensionsförmåner

1. Så bestäms pensionen

Samband mellan premie och försäkringsbelopp

Sambandet mellan premien och försäkringsbeloppet fastställs matematiskt med hjälp av vissa antaganden. För ett bestämt försäkringsbelopp beräknas premierna i enlighet med antaganden om ränta, avkastningsskatt, dödlighet samt driftskostnader som gäller vid den tidpunkt då beräkningen av premien görs. För en bestämd premie beräknas försäkringsbeloppet på motsvarande sätt. För premiebefrielseförsäkring och sjukpension används dessutom antaganden om sjuklighet. Om försäkringsbeloppet höjs till följd av till exempel nya pensionsgrundande uppgifter, beräknas premien för höjningen enligt de antaganden som gäller vid denna beräkningstidpunkt.

Antaganden om ränta

Räntan fastställs till en viss procentsats från vilken det görs avdrag för avkastningsskatt och driftskostnader.

Antaganden om avkastningsskatt

Avdraget för avkastningsskatt görs enligt gällande regler om avkastningsskatt.

Antaganden om dödlighet och sjuklighet

Antaganden om dödlighet och sjuklighet för den försäkrade beräknas efter tillgänglig statistik.

Antaganden om driftskostnader

Antaganden om driftskostnader görs så att kostnaderna ska motsvara KPA Pensionsförsäkrings faktiska kostnader.

Ger försäkringen rätt till återbäring?

Allt överskott i KPA Pensionsförsäkrings verksamhet ska gå tillbaka till försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade (såsom förmånstagare) som återbäring. Fördelningen av återbäringen ska göras på ett rättvist sätt. Återbäring utgörs av det överskott som uppstår om KPA Pensionsförsäkrings ekonomiska resultat blir bättre än de antaganden som gjorts när premien för försäkringsbeloppet bestämdes.

Återbäringen är inte garanterad utan KPA Pensionsförsäkring kan minska återbäringen för att täcka KPA Pensionsförsäkring eventuella förluster.

Försäkringen berättigar till återbäring enligt reglerna nedan. KPA Pensionsförsäkring har dock rätt att, efter information till försäkringstagaren och de försäkrade, ändra reglerna för framtida beräkningar av återbäring.

Den eventuella återbäringen används bland annat till att höja de försäkrade förmånerna.

Tillgodoräkning av återbäring

Återbäring tillgodoräknas, om försäkringarnas andel i KPA Pensionsförsäkrings överskottsmedel minst uppgår till nuvärdet av återbäringstilläggen. Överskottsmedlen utgörs av konsolideringsfond samt realiserade vinster på placeringstillgångar och andra tillgångar.

Återbäringen tillgodoräknas i första hand som tilllägg till försäkrat belopp under utbetalningstiden och i andra hand som tilllägg till intjänade pensionsförmåner (fribrev).

Utbetalning av återbäring

Den tillgodoräknade återbäringen betalas ut som tilllägg till försäkrat belopp vid utbetalning.

Kan KPA Pensionsförsäkring ändra reglerna för återbäring?

KPA Pensionsförsäkring har rätt att ändra reglerna för såväl framtida beräkningar av återbäring som sättet att fördela återbäringen. En ändring av reglerna träder i kraft en månad efter det att KPA Pensionsförsäkring har skickat ett meddelande om ändringen.

2. När omfattas arbetstagaren av pensionsförmånerna?

I vilka fall måste arbetstagarens hälsa prövas?

För att få omfattas av ålderspensionsförmånen i försäkringen krävs ingen prövning av arbetstagarens hälsa.

För att få omfattas av övriga pensionsförmåner och premiefrielse måste KPA Pensionsförsäkring först pröva arbetstagarens hälsa.

När omfattas en enskild arbetstagare av de olika pensionsförmånerna?

Varje enskild arbetstagare omfattas av ålderspensionsförmånen i försäkringen från och med den dag (inträdesdagen) som försäkringstagaren, på det sätt som beskrivs nedan, har anmält till KPA Pensionsförsäkring att arbetstagaren ska omfattas av försäkringen, förutsatt att premien betalas enligt reglerna för

premiebetaling i dessa villkor.

Arbetstagaren omfattas av övriga pensionsförmåner och premiefrielse från och med inträdesdagen, förutsatt att

- anmälan kommer in till KPA Pensionsförsäkring senast inom sextio dagar från inträdesdagen och
- KPA Pensionsförsäkring godkänner den försäkrades hälsa.

Om anmälan kommer in senare än sextio dagar från inträdesdagen eller om KPA Pensionsförsäkring inte godkänner den försäkrades hälsa, omfattas arbetstagaren av övriga pensionsförmåner och premiefrielse från och med den första i månaden efter det att KPA Pensionsförsäkring godkänt den försäkrades hälsa.

3. Försäkringen tryggar förmånerna i avtalet mellan arbetsgivaren och KPA Pensionsförsäkring

Vilka förmåner tryggas med försäkringen?

Det framgår av det individuella avtalet och KPA-plan Plus bland annat

- vilka förmåner som kommer den försäkrade eller den försäkrades efterlevande till godo
- förmånernas storlek och hur de förändras vid till exempel en förändring av basbeloppet
- utbetalningstiden
- till vem eller vilka försäkringsbeloppet ska betalas ut.

Efterskydd

Om planen har gällt för den försäkrade sedan minst tolv månader, gäller ett efterskydd under de närmast följande tre månaderna efter avgången. Efterskyddet gäller under förutsättning att den försäkrade inte under denna tidsperiod påbörjar annan anställning med tjänstepensionsrätt.

Om den försäkrade under tiden för efterskydd avlider eller drabbas av arbetsoförmåga, som vid fortsatt anställning skulle ha givit rätt till pension, bibehåller den försäkrade sin pensionsrätt. Vid arbetsoförmåga bibehåller den försäkrade pensionsrätten så länge arbetsoförmågan består.

4. Så betalas förmånsbestämd pension ut till de försäkrade

Vad krävs för att pensionen ska betalas ut?

Den som gör anspråk på att få ett pensionsbelopp utbetalat till sig ska styrka sin rätt till beloppet genom att – utan kostnad för KPA Pensionsförsäkring – skaffa och skicka in de handlingar och övriga upplysningar som har betydelse för bedömningen av försäkringsfallet och KPA Pensionsförsäkrings ansvar.

För att få beloppet utbetalat till sig måste försäkringstagaren eller den försäkrade eller förmånsstagaren – om KPA Pensionsförsäkring begär det – låta KPA Pensionsförsäkring hämta in upplysningar om den försäkrade från nuvarande och tidigare arbetsgivare samt från läkare, sjukhus, någon annan vårdan-

stalt, Försäkringskassan eller någon annan försäkringsinrättning, detta för att KPA Pensionsförsäkring ska kunna bedöma sitt ansvar.

Till vem betalas ålderspensionen ut?

Ålderspensionen betalas alltid ut till den försäkrade. Utbetalningen sker enligt bestämmelserna i KPA-plan Plus. Om månadsbeloppet understiger en halv procent av det gällande prisbasbeloppet enligt lagen om allmän försäkring har KPA Pensionsförsäkring rätt att göra utbetalningarna enligt en annan tidsplan än en gång i månaden.

När ska pensionen betalas ut?

KPA Pensionsförsäkring ska börja betala ut pensionen senast en månad efter det att försäkringstagaren eller den som gör anspråk på utbetalning har gjort vad som krävs enligt dessa villkor.

Om det finns anledning att utreda om någon uppgift som försäkringen grundats på har varit oriktig eller ofullständig, behöver KPA Pensionsförsäkring dock inte påbörja utbetalningen förrän en månad efter det att utredningen har avslutats.

Vad krävs för att efterlevandepension till vuxen samt barnpension eller familjepension betalas ut?

Om den försäkrade avlider, ska detta anmälas skriftligen till KPA Pensionsförsäkring snarast möjligt. Till anmälan ska bifogas ett dödsfallsintyg. Om dödsfallsintyget är skrivet på något annat språk än svenska ska en auktoriserad översättning bifogas. När en sådan anmälan har kommit in till KPA Pensionsförsäkring, anses KPA Pensionsförsäkring ha fått kännedom om dödsfallet. Om KPA Pensionsförsäkring på eget initiativ skulle hämta in upplysningar om ett inträffat dödsfall, anses KPA Pensionsförsäkring ha fått kännedom om dödsfallet när KPA Pensionsförsäkring fick sina upplysningar på detta sätt.

Till vem utbetalas efterlevandepension till vuxen samt barnpension eller familjepension?

Efterlevandepension till vuxen samt barnpension eller familjepension betalas ut till den försäkrades efterlevande enligt KPA-plan Plus. Detta förordnande kan inte ändras.

Om månadsbeloppet understiger en halv procent av det gällande prisbasbeloppet enligt lagen om allmän försäkring har KPA Pensionsförsäkring rätt att göra utbetalningarna enligt en annan tidsplan än en gång i månaden.

När betalas sjukpension ut?

Sjukpension betalas ut till den försäkrade under den tid han eller hon enligt Försäkringskassans beslut, på grund av sjukdom eller olycksfall, har rätt att få aktivitets- eller sjukersättning enligt lagen om allmän försäkring. Om den försäkrade får partiell ersättning av detta slag, beviljas sjukpension i motsvarande grad.

KPA Pensionsförsäkring ska börja betala ut sjukpensionen senast en månad efter det att försäkringstagaren och den som gör anspråk på utbetalning har gjort vad som krävs enligt dessa villkor.

Om det finns anledning att utreda om någon uppgift som försäkringen grundats på har varit oriktig eller ofullständig, behöver KPA Pensionsförsäkring dock inte påbörja utbetalningen förrän en månad efter det att utredningen har avslutats.

Betalar KPA Pensionsförsäkring dröjsmålsränta?

Om en utbetalning skulle dröja längre än vad som är bestämt i dessa villkor, betalar KPA Pensionsförsäkring dröjsmålsränta enligt räntelagen.

KPA Pensionsförsäkring betalar ränta även om dröjsmål inte föreligger från och med den 31:a dagen efter det att ett belopp förfallit till betalning. Räntesatsen bestäms av KPA Pensionsförsäkring och framgår vid tecknandet eller senare lämnad information. Sådan ränta räknas av i de fall KPA Pensionsförsäkring ska betala dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Om den sammanlagda räntan är mindre än en halv procent av det gällande prisbasbeloppet enligt lagen om allmän försäkring betalas inte någon ränta.

5. Årlig pensionsprognos

Pensionsprognos

En gång per år får den försäkrade en pensionsprognos.

6. Avgifter till traditionell pensionsförsäkring

Vilka avgifter tar KPA Pensionsförsäkring ut för traditionell försäkring?

Aktuella avgifter finns på KPA Pensions hemsida www.kpa.se. Det går också att ringa KPA Pensions företagsgrupp, telefonnummer 08-665 48 60 för att få uppgift om avgifterna. KPA Pensionsförsäkring har rätt att när som helst ändra avgifterna och sätta att ta ut dessa.

Hur tas avgifterna ut?

Premieavgiften tas ut från premien. Utbetalningsavgiften beräknas på det belopp som betalas ut och tas från pensionskapitalet. Förvaltningsavgiften och avgiften för skatt tas ut från pensionskapitalet.

B. Premiebestämda pensionsförmåner

- Traditionell Pensionsförsäkring

1. Så bestäms pensionen

Hur bestäms det garanterade pensionsbeloppet?

För varje premie som betalas in till traditionell pensionsförsäkring och för varje fondförsäljningsbelopp som placeras i traditionell pensionsförsäkring bestäms ett garanterat pensionsbelopp. Summan av dessa pensionsbelopp blir det totala garanterade pensionsbeloppet som ska börja betalas ut vid avtalad pensionsålder och under avtalad utbetalningstid. Varje garanterat pensionsbelopp bestäms enligt de antaganden om ränta, avkastningsskatt, dödlighet, driftskostnader och säkerhetstillägg som KPA Pensionsförsäkring bestämt ska gälla vid varje inbetalningstillfälle.

Antaganden om ränta

Räntan fastställs till en viss procentsats från vilken det görs avdrag för avkastningsskatt och driftskostnader.

Antaganden om avkastningsskatt

Avdrag för avkastningsskatt görs enligt gällande regler om avkastningsskatt.

Antaganden om dödlighet

Antaganden om dödsfallssannolikhet för den försäkrade beräknas efter tillgänglig statistik.

Antaganden om driftskostnader

Antaganden om driftskostnader görs så att kostnaderna ska motsvara KPA Pensionsförsäkrings faktiska kostnader.

Ger försäkringen rätt till återbäring?

Allt överskott i KPA Pensionsförsäkrings verksamhet ska gå tillbaka till de försäkrade eller andra ersättningsberättigade (såsom förmånstagare) som återbäring. Fördelningen av återbäringen ska göras på ett rättvist sätt. Återbäring utgörs av det överskott som uppstår om KPA Pensionsförsäkrings ekonomiska resultat blir bättre än de antaganden som gjorts när det garanterade pensionsbeloppet bestämdes. Återbäringen är inte garanterad utan KPA Pensionsförsäkring kan minska återbäringen för att täcka KPA Pensionsförsäkrings eventuella förluster.

Den eventuella återbäringen betalas ut som ett tillägg till det garanterade pensionsbeloppet.

Kan KPA Pensionsförsäkring ändra reglerna för återbäring?

KPA Pensionsförsäkring har rätt att ändra reglerna för såväl framtida beräkningar av återbäring som sättet att fördela återbäringen. En ändring av reglerna träder i kraft en månad efter det att KPA Pensionsförsäkring har skickat ett meddelande om ändringen.

Vad är pensionskapital och hur beräknas det?

Pensionskapitalet är försäkringens aktuella värde vid varje tidpunkt. Värdet grundas på:

- premieinbetalningar
- fondförsäljningsbelopp som placeras i traditionell pensionsförsäkring
- utbetalningar från försäkringen

- avkastning på KPA Pensionsförsäkrings tillgångar
- tillägg för arvsvinst
- avdrag för driftskostnader
- avdrag för skatt
- avdrag för kostnader för familjeskydd.

Avkastning

KPA Pensionsförsäkring fördelar vid varje kvartalskifte den avkastning som KPA Pensionsförsäkring har haft på sina tillgångar under det senaste kvartalet. Avkastningen kan dock i vissa fall fördelas oftare (se nedan under "Vilken är KPA Pensionsförsäkrings konsolideringspolicy?").

Med avkastning menas ränta och utdelningar på tillgångarna samt positiva eller negativa förändringar av värdet på tillgångarna. Den avkastning som fördelas till försäkringarna kan därför vara såväl positiv som negativ. Pensionskapitalet kan alltså såväl öka som minska i värde under hela försäkringstiden.

Arvsvinst

Arvsvinst beräknas genom matematisk utjämning av KPA Pensionsförsäkrings faktiska dödlighetsutfall.

Driftskostnader

Avdraget för driftskostnader ska göras så, att det bedöms täcka de driftskostnader som kan hänföras till verksamheten. Driftskostnaderna ska fördelas på respektive försäkringsprodukt och får utjämnas över tiden.

Skatt

Avdraget för skatt ska göras så, att det bedöms täcka KPA Pensionsförsäkrings kostnader för avkastningsskatt.

Kostnader för familjeskydd

KPA Pensionsförsäkring tar ut en avgift för att täcka kostnaden för det familjeskydd, som den försäkrade har valt ska ingå i försäkringen.

Hur bestäms den eventuella återbäringen?

När försäkringen ska börja betalas ut beräknar KPA Pensionsförsäkring om försäkringen ger rätt till återbäring och i så fall med hur stort belopp.

Det belopp som ska betalas ut bestäms genom att pensionskapitalet divideras med ett delningstal, som bestäms av KPA Pensionsförsäkring vid varje tidpunkt. Delningstalet bygger på den förväntade återstående utbetalningstiden och på antaganden om KPA Pensionsförsäkrings framtida ekonomiska resultat. Om det belopp som beräknats på detta sätt är större än det garanterade pensionsbeloppet, betalar KPA Pensionsförsäkring ut mellanskillnaden som återbäring.

Så länge utbetalningarna pågår beräknar KPA Pensionsförsäkring återbäringens storlek minst en gång per år. KPA Pensionsförsäkring har rätt att minska återbäringen eller att helt upphöra med utbetalning av återbäring. Detta görs om pensionskapitalet har utvecklats sämre än vad som antagits vid den senast gjorda beräkningen eller om KPA Pensionsförsäkring ändrar delningstalet genom att ändra sina antaganden om framtiden.

Vilken är KPA Pensionsförsäkrings konsolideringspolicy?

När marknadsvärdet på KPA Pensionsförsäkrings tillgångar är lika stort som det samlade värdet på pensionskapitalet i samtliga försäkringar, är konsolideringsnivån 100 procent.

KPA Pensionsförsäkring har i sin konsolideringspolicy bestämt att konsolideringsnivån ska vara 100 procent men att den får avvika inom vissa gränser. Mer information om KPA Pensionsförsäkrings konsolideringspolicy finns på KPA Pensions hemsida www.kpa.se

Vart vänder du dig för mer information?

Aktuell information om bland annat avkastning finns tillgänglig på KPA Pensions hemsida www.kpa.se. Det går också att ringa KPA Pensions Kundtjänst, telefonnummer 020-650 500, för att få uppgifter om avkastning med mera.

2. När omfattas arbetstagaren av de olika pensionsförmånerna?

I vilka fall måste arbetstagarens hälsa prövas?

För att få omfattas av ålderspensionsförmånen i försäkringen krävs ingen prövning av den försäkrades hälsa.

För att få omfattas av övriga pensionsförmåner och premiefrielse måste KPA Pensionsförsäkring först pröva den försäkrades hälsa.

När omfattas en enskild arbetstagare av de olika pensionsförmånerna?

Varje enskild arbetstagare omfattas av ålderspensionsförmånen i försäkringen från och med dagen efter den dag försäkringstagaren betalar första premien för försäkringen.

Arbetstagaren får omfattas av övriga pensionsförmåner och premiefrielse från och med dagen efter den dag försäkringstagaren betalar första premien för försäkringen, förutsatt att KPA Pensionsförsäkring godkänner den försäkrades hälsa.

För att arbetstagaren ska kunna omfattas av familjeskydd ska dessutom den inbetalade premien för ålderspensionen, efter avdrag för avgifter, räcka till att betala en månads premie för familjeskyddet.

Om KPA Pensionsförsäkring inte godkänner den försäkrades hälsa får arbetstagaren omfattas av premiefrielse och övriga pensionsförmåner än ålderspension från och med den första i månaden efter det att KPA Pensionsförsäkring godkänt den försäkrades hälsa.

3. I försäkringen ingår ålderspension med eller utan återbetalningsskydd och med eller utan familjeskydd

Vad ingår i försäkringen?

Försäkringen omfattar ålderspension med återbetalningsskydd. Den försäkrade kan när som helst välja att ta bort återbetalningsskyddet. Om den försäkrade har valt att ta bort återbetalningsskyddet, kan han eller hon lägga tillbaka det under de förutsättningar som beskrivs nedan.

Den försäkrade kan vidare lägga till familjeskydd under de förutsättningar som beskrivs nedan.

När kan återbetalningsskyddet läggas tillbaka?

Även om den försäkrade har valt att ta bort återbetalningsskyddet, kan han eller hon – fram till dess att pensionen börjar betalas ut – lägga tillbaka återbetalningsskyddet, dock längst fram till dess den försäkrade fyller 65 år. Om återbetalningsskyddet ska omfatta tidigare hopsamlat pensionskapital, måste dock KPA Pensionsförsäkring först pröva den försäkrades hälsa för att medge detta.

Vad gäller beträffande återbetalningsskyddet om den försäkrade gifter sig, blir registrerad partner, inleder ett samboförhållande eller får barn?

Den försäkrade har rätt att lägga tillbaka återbetalningsskyddet, utan hälsoprövning, inom ett år från det att han eller hon har gift sig, blivit registrerad partner, inlett ett samboförhållande eller fått barn. Tidsfristen på ett år börjar vid ett samboförhållande löpa först efter det att den försäkrade har varit folkbokförd på samma adress som sin sambo under en sammanhängande tid av minst sex månader.

Med barn menas såväl biologiska barn som adoptivbarn till den försäkrade. Vid adoption av ett svenskt barn börjar tidsfristen löpa från och med dagen då adoptionsbeslutet vinner laga kraft.

Vid adoption av ett utländskt barn räknas tidsfristen från och med dagen då socialnämnden ger den försäkrade tillåtelse att ta emot det utländska barnet i sitt hem här i landet för vård och fostran i adoptionsyfte. Vidare måste det utländska barnet vistas hos den försäkrade när han eller hon ansöker om återbetalningsskydd. Den försäkrade får utnyttja rätten att lägga tillbaka återbetalningsskyddet, vid de uppräknade familjehändelserna, fram till dess att han eller hon fyller 50 år.

När inträder KPA Pensionsförsäkrings ansvar för ändringen?

KPA Pensionsförsäkrings ansvar för en ändring av försäkringsskyddets omfattning inträder dagen efter den dag den försäkrade ansökte om ändringen eller antog ett erbjudande från KPA Pensionsförsäkring, förutsatt att den försäkrade inte har begärt att ändringen ska träda i kraft senare. Om KPA Pensionsförsäkring kräver en hälsoprövning, inträder KPA Pensionsförsäkrings ansvar för ändringen dagen efter den dag den försäkrade ansökte om ändringen av försäkringsskyddet, förutsatt att KPA Pensionsförsäkring godkänner den försäkrades hälsa.

Hur fungerar familjeskyddet?

Den försäkrade kan välja till ett familjeskydd, förutsatt att han eller hon har valt att fortlöpa placera någon del av premien i en traditionell försäkring. Den

försäkrade bestämmer om detta ska uppgå till ett eller två prisbasbelopp per år enligt lagen om allmän försäkring.

Hur påverkas familjeskyddet av den försäkrades ålder?

Om den försäkrade avlider under det kalenderår han eller hon fyller 51 år eller senare beräknas familjeskyddet på följande sätt. Det antal prisbasbelopp per år som den försäkrade har valt minskas med en tjugon-del för varje årskifte som passerats efter det att den försäkrade fyllde 50 år fram till dödsdagen.

Vad krävs för att få familjeskydd och hur länge kan man lägga till familjeskyddet?

Om den försäkrade väljer familjeskydd kan det beviljas först efter att KPA Pensionsförsäkring godkänner den försäkrades hälsa.

Den försäkrade kan lägga till ett familjeskydd till försäkringen fram till utgången av det kalenderår han eller hon fyller 58 år.

Vad gäller beträffande familjeskyddet om den försäkrade gifter sig, blir registrerad partner, inleder samboförhållande eller får barn?

Den försäkrade har rätt att lägga till familjeskydd eller höja familjeskyddet, utan hälsoprövning, inom ett år från det att han eller hon gift sig, blivit registrerad partner, inlett ett samboförhållande eller fått barn. Tidsfristen på ett år börjar vid ett samboförhållande löpa först efter det att den försäkrade har varit folkbokförd på samma adress som sin sambo under en sammanhängande tid av minst sex månader.

Med barn menas såväl biologiska barn som adoptivbarn till den försäkrade. Vid adoption av ett svenskt barn börjar tidsfristen löpa från och med dagen då adoptionsbeslutet vinner laga kraft. Vid adoption av ett utländskt barn räknas tidsfristen från och med dagen då socialnämnden ger den försäkrade tillåtelse att ta emot det utländska barnet i sitt hem här i landet för vård och fostran i adoptionssyfte. Vidare måste det utländska barnet vid tiden för ansökan om familjeskydd vistas hos den försäkrade.

Rätten att lägga till familjeskydd eller höja det, vid de uppräknade familjehändelserna, får utnyttjas fram till dess den försäkrade fyller 50 år.

Kan familjeskyddet tas bort eller ändras?

Den försäkrade kan när som helst ta bort familjeskyddet eller minska familjeskyddet från två prisbasbelopp till ett prisbasbelopp.

Om den försäkrade vill höja familjeskyddet från ett till två prisbasbelopp, kan detta ske först efter det att KPA Pensionsförsäkring har godkänt den försäkrades hälsa.

När inträder familjeskyddet eller en höjning av familjeskyddet i kraft?

Familjeskyddet eller en höjning av familjeskyddet träder i kraft från och med dagen efter den dag den försäkrade ansökte om ändringen eller antog ett erbjudande från KPA Pensionsförsäkring, förutsatt att

- den försäkrade inte har begärt att ändringen ska träda i kraft senare
  - KPA Pensionsförsäkring godkänner den försäkrades hälsa
- och
- den inbetalade premien för ålderspensionen, efter avdrag för avgifter, räcker till att betala en månads premie för familjeskyddet.

Hur länge gäller familjeskyddet?

Familjeskyddet förlängs en kalendermånad i taget förutsatt att den inbetalade premien för ålderspensionen, efter avdrag för avgifter, räcker till att betala en månads premie för familjeskyddet.

När familjeskyddet upphör, gäller ett efterskydd under de närmaste tre följande kalendermånaderna. Efterskyddet gäller under förutsättning att den försäkrade inte under denna tidsperiod påbörjar någon annan anställning med tjänstepensionsrätt.

Familjeskyddet gäller i övrigt fram till den tidpunkt som den försäkrade anmäler till KPA Pensionsförsäkring att familjeskyddet ska upphöra. Familjeskyddet och efterskyddet upphör dock att gälla senast den 31 december det kalenderår den försäkrade fyller 60 år.

vad händer med familjeskyddet vid förtida uttag av ålderspensionen?

Om den försäkrade begär att utbetalningarna från den premiebestämda ålderspensionen ska börja före det kalenderår han eller hon fyller 61 år, upphör familjeskyddet att gälla vid månadsskiftet före den kalendermånad ålderspensionen börjar betalas ut.

4. Så betalas pensionen ut

Vad krävs för att pensionen ska betalas ut?

Den som gör anspråk på att få ett pensionsbelopp utbetalat till sig ska styrka sin rätt till beloppet genom att – utan kostnad för KPA Pensionsförsäkring – skaffa och skicka in de handlingar och övriga upplysningar som har betydelse för bedömningen av försäkringsfallet och KPA Pensionsförsäkrings ansvar.

För att få beloppet utbetalat till sig måste försäkringstagaren eller den försäkrade eller förmånstagaren – om KPA Pensionsförsäkring begär det – låta KPA Pensionsförsäkring hämta in upplysningar om den försäkrade från nuvarande och tidigare arbetsgi-

vare samt från läkare, sjukhus, någon annan vårdanstalt, Försäkringskassan eller någon annan försäkringsinrättning, detta för att KPA Pensionsförsäkring ska kunna bedöma sitt ansvar.

När betalas ålderspensionen ut till den försäkrade?

Ålderspensionen betalas ut till den försäkrade. Detta förordnande kan inte återkallas.

Ålderspensionen betalas ut månadsvis med början den månad den försäkrade uppnår den pensionsålder som avtalats i försäkringen. Ålderspensionen betalas ut så länge den försäkrade lever.

Om försäkringen förts över från fondförsäkring enligt avsnitt C till traditionell pensionsförsäkring enligt detta avsnitt, betalas ålderspensionen ut i fem år, förutsatt att den försäkrade inte har valt någon annan utbetalningstid.

Den försäkrade kan välja en annan utbetalningsålder och en annan utbetalningstid. Utbetalningen kan dock tidigast påbörjas då den försäkrade fyller 55 år och senast då han eller hon fyller 70 år.

Om utbetalningen ska upphöra då den försäkrade fyller 65 år, måste utbetalningen pågå under minst tre år och i annat fall under minst fem år. Utbetalningen av ålderspensionen upphör dock senast vid utgången av den månad den försäkrade avlider.

Om ålderspensionen ska betalas ut under kortare tid än fem år, upphör återbetalningsskyddet när ålderspensionen börjar betalas ut.

Den försäkrade kan inte ändra utbetalningstiden när utbetalningarna väl har påbörjats.

Om månadsbeloppet understiger en halv procent av det gällande prisbasbeloppet enligt socialförsäkringsbalken har KPA Pensionsförsäkring rätt att göra utbetalningarna enligt en annan tidsplan än en gång i månaden.

Vad händer med försäkringen när den försäkrade avlider om återbetalningsskyddet saknas?

Om försäkringen inte omfattar återbetalningsskydd och den försäkrade avlider innan ålderspensionen har börjat betalas ut eller under utbetalningstiden upphör försäkringen. Detta innebär att någon utbetalning inte kommer att göras från försäkringen alternativt att pågående utbetalning upphör.

Vad gäller om försäkringen omfattar återbetalningsskydd eller familjeskydd?

Om den försäkrade avlider, ska detta anmälas skriftligen till KPA Pensionsförsäkring snarast möjligt. Till anmälan ska fogas ett dödsfallsintyg. Om dödsfallsintyget är skrivet på något annat språk än svenska ska en auktoriserad översättning till svenska bifogas. När en sådan anmälan har kommit in till KPA Pensionsförsäkring, anses KPA Pensionsförsäkring ha fått kännedom om dödsfallet. Om KPA Pensionsförsäkring på eget initiativ skulle hämta in upplysningar

om ett inträffat dödsfall, anses KPA Pensionsförsäkring ha fått kännedom om dödsfallet när KPA Pensionsförsäkring fick sina upplysningar på detta sätt.

Hur betalas återbetalningsskyddet ut?

Om en försäkrad som har valt återbetalningsskydd avlider innan ålderspensionen har börjat betalas ut till honom eller henne, betalas i stället pensionskapitalet ut till förmånstagarna som en månatlig pension under fem år, räknat från den dag KPA Pensionsförsäkring fått kännedom om dödsfallet.

Om den försäkrade har valt ålderspension med tidsbegränsad utbetalning och ålderspensionen har börjat betalas ut när den försäkrade avlider, fortsätter utbetalningarna, nu till förmånstagarna, under de år som är kvar av den utbetalningstid som den försäkrade har valt för ålderspensionen. Om den försäkrade har valt en livsvarig ålderspension, upphör utbetalningarna till förmånstagarna senast 20 år efter den dag ålderspensionen började betalas ut till den försäkrade, eller den tidigare tidpunkt den försäkrade har valt.

Om månadsbeloppet understiger en halv procent av det gällande prisbasbeloppet enligt lagen om allmän försäkring har KPA Pensionsförsäkring rätt att göra utbetalningarna enligt en annan tidsplan än en gång i månaden.

Hur betalas familjeskyddet ut?

Om den försäkrade har valt familjeskydd och avlider senast den 31 december det kalenderår han eller hon fyller 60 år, betalas familjeskyddet ut under fem år, räknat från den dag KPA Pensionsförsäkring fått kännedom om dödsfallet. Familjeskyddet betalas ut månadsvis.

Vilka kan vara förmånstagare till återbetalningsskyddet och familjeskyddet?

Om den försäkrade avlider och försäkringen omfattar återbetalningsskydd, betalas pensionen i stället ut till de insatta förmånstagarna. Om det då inte finns några förmånstagare, betalar inte KPA Pensionsförsäkring ut någon pension.

Som förmånstagare kan den försäkrade sätta in sin nuvarande eller tidigare make/maka eller sambo eller sina barn eller barn till sin nuvarande eller tidigare make/maka eller sambo. Tidigare make/maka eller sambo samt barn till dessa måste namnges.

Om mål om äktenskapsskillnad pågår mellan den försäkrade och hans eller hennes make/maka när den försäkrade avlider, gäller inte förmånstagarförordnandet till make/maka.

Med make/maka likställs registrerad partner. Med den försäkrades sambo menas, om inte den försäkrade bestämt annat, en ogift man eller kvinna som en ogift försäkrad har sammanlevt med under äktenskapsliknande förhållanden och som varit folkbokförd på samma adress som den försäkrade under en sammanhängande tid av minst sex månader räknat fram till den försäkrades dödsdag. Om tidigare sambo är förmånstagare, ska den försäkrade och sambon under sambotiden ha varit folkbokförda på samma adress under en sammanhängande tid av minst sex månader. Den försäkrade kan skriftligen meddela KPA Pensionsförsäkring att sambolagens definition av sambo ska gälla i stället för vad som sagts ovan. Med barn menas arvsberättigade barn i första led men även sådana utländska barn som den försäkrade med socialnämndens tillstånd har tagit emot i sitt hem här i landet för vård och fostran i adoptionssyfte.

Standardförordnande: Till vem/vilka betalas pensionen ut om den försäkrade inte anmält något förordnande?

Om den försäkrade inte har anmält något annat förordnande till KPA Pensionsförsäkring, betalas pensionen i första hand ut till den försäkrades make/maka eller sambo och i andra hand till den försäkrades barn i första led.

Om en förmånstagare har avlidit eller helt eller delvis avstår från sin rätt, betalas pensionen ut till dem som enligt förordnandet är närmast berättigade.

Får en förmånstagare förfoga över försäkringen?

En förmånstagare får inte någon förfoganderätt till försäkringen.

Särskilt förordnande: Hur ska ändring av förmånstagare anmälas?

En ändring av ett förordnande ska anmälas skriftligen till KPA Pensionsförsäkring. Ändringen bör anmälas på en blankett som KPA Pensionsförsäkring på begäran sänder till den försäkrade.

När betalas pensionen ut?

KPA Pensionsförsäkring ska börja betala ut pensionen senast en månad efter det att försäkringstagaren och den som gör anspråk på utbetalning har gjort vad som krävs enligt dessa villkor, se under rubriken "Vad krävs för att pensionen ska betalas ut?".

Om det finns anledning att utreda om någon uppgift som försäkringsavtalet grundats på har varit oriktig eller ofullständig, behöver KPA Pensionsförsäkring dock inte påbörja utbetalningen förrän en månad efter det att utredningen har avslutats.

Betalar KPA Pensionsförsäkring dröjsmålsränta?

Om en utbetalning skulle dröja längre än vad som är bestämt i dessa villkor, betalar KPA Pensionsförsäkring dröjsmålsränta enligt räntelagen.

KPA Pensionsförsäkring betalar ränta även om dröjsmål inte föreligger från och med den 31:a dagen efter det att ett belopp förfallit till betalning. Räntesatsen bestäms av KPA Pensionsförsäkring och framgår vid tecknandet eller senare lämnad information. Sådan ränta räknas av i de fall KPA Pensionsförsäkring ska betala dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Om den sammanlagda räntan är mindre än en halv procent av det gällande prisbasbeloppet enligt lagen om allmän försäkring betalas inte någon ränta.

5. Avgifter till traditionell pensionsförsäkring

Vilka avgifter tar KPA Pensionsförsäkring ut för traditionell pensionsförsäkring?

Aktuella avgifter finns på KPA Pensions hemsida www.kpa.se. Det går också att ringa KPA Pensions företagsgrupp, telefonnummer 08-665 48 60, för att få uppgift om avgifterna.

KPA Pensionsförsäkring har rätt att när som helst ändra avgifterna och sättet att ta ut dessa.

Hur tas avgifterna ut?

Premieavgiften tas ut från premien. Utbetalningsavgiften beräknas på det belopp som betalas ut och tas från pensionskapitalet. Förvaltningsavgiften och avgiften för skatt tas ut från pensionskapitalet.

6. Årligt värdebesked

Får den försäkrade veta hur pensionssparandet utvecklas?

En gång per år får den försäkrade information om försäkringens värde. Värdebeskedet visar det garanterade pensionsbeloppet och preliminärt fördelad återbäring. Det visar också de premier som bokförts på försäkringen och de avgifter som belastat försäkringen.

C. Premiebestämda pensionsförmåner - Fondförsäkring

Pensionsförmånerna i en fondförsäkring betalas ut via en traditionell pensionsförsäkring. Detta innebär att reglerna i detta avsnitt gäller till dess att utbetalningen från försäkringen ska påbörjas.

1. Förklaringar

Vad menas med värdepappersfond?

Med värdepappersfond menas en sådan värdepappersfond där KPA Pensionsförsäkring placerar den inbetalade premien efter avdrag för eventuella avgifter.

Vad menas med fondandel?

Med fondandel menas en andel i en värdepappersfond. KPA Pensionsförsäkring är ägare till de fondandelar som kopplas till varje enskild försäkring. KPA Pensionsförsäkring ansvarar inte för fondandelarnas värdeutveckling.

2. Så bestäms pensionskapitalet

Vad är pensionskapital och hur beräknas det?

Pensionskapitalet är försäkringens aktuella värde vid varje tidpunkt. Värdet grundas på:

- premieinbetalningar
- utdelning på de placeringar som den försäkrade har valt
- värdeförändringar på de placeringar som den försäkrade har valt
- tillägg för arvsvinst
- avdrag för driftskostnader

- överföringar till traditionell pensionsförsäkring
- avdrag för skatt.

Arvsvinst

Arvsvinst beräknas genom matematisk utjämning av KPA Pensionsförsäkrings faktiska dödlighetsutfall. Tilldelningen sker genom köp av fondandelar.

Om den försäkrade har valt mer än en fond, fördelas arvsvinsten i förhållande till varje fonds andel av det sammanlagda värdet på samtliga fondandelar.

Driftskostnader

Avdraget för driftskostnader ska göras så, att det

bedöms täcka de driftskostnader som kan hänföras till verksamheten. Driftskostnaderna ska fördelas på respektive försäkringsprodukt och får utjämnas över tiden. Avdragen görs genom försäljning av fondandelar.

Skatt

Avdraget för skatt ska göras så, att det bedöms täcka KPA Pensionsförsäkrings kostnader för avkastnings-skatt. Avdragen görs genom försäljning av fondandelar.

Vart vänder du dig för mer information?

Aktuell information om bland annat fondkurser och avkastning finns tillgänglig på KPA Pensions hemsida www.kpa.se. Det går också att ringa KPA Pensions Kundtjänst, telefon 020-650 500, för att få uppgifter om avkastning med mera.

3. När omfattas arbetstagaren av de olika pensionsförmånerna?

I vilka fall måste arbetstagarens hälsa prövas?

För att få omfattas av ålderspensionsförmånen i försäkringen krävs ingen prövning av den försäkrades hälsa.

För att få omfattas av återbetalningsskydd och premiefrielse måste KPA Pensionsförsäkring först pröva den försäkrades hälsa.

När omfattas en enskild arbetstagare av de olika pensionsförmånerna?

Varje enskild arbetstagare omfattas av ålderspensionsförmånen i försäkringen från och med dagen ef-

ter den dag försäkringstagaren betalar första premien för försäkringen.

Arbetstagaren får omfattas av återbetalningsskydd och premiefrielse från och med dagen efter den dag försäkringstagaren betalar första premien för försäkringen, förutsatt att KPA Pensionsförsäkring godkänner den försäkrades hälsa.

Om KPA Pensionsförsäkring inte godkänner den försäkrades hälsa får arbetstagaren omfattas av återbetalningsskydd och premiefrielse från och med den första i månaden efter det att KPA Pensionsförsäkring godkänt den försäkrades hälsa.

4. I försäkringen ingår ålderspension med eller utan återbetalningsskydd

Vad ingår i försäkringen?

Försäkringen omfattar ålderspension med återbetalningsskydd. Den försäkrade kan när som helst välja att ta bort återbetalningsskyddet. Om den försäkrade har valt att ta bort återbetalningsskyddet, kan han eller hon lägga tillbaka det under de förutsättningar som beskrivs nedan.

När kan återbetalningsskyddet läggas tillbaka?

Även om den försäkrade har valt att ta bort återbetalningsskyddet, kan han eller hon – fram till dess att pensionen börjar betalas ut – lägga tillbaka återbetalningsskyddet, dock längst fram till dess att den försäkrade fyller 65 år. Om återbetalningsskyddet ska omfatta tidigare hopsamlat pensionskapital, måste dock KPA Pensionsförsäkring först pröva den försäkrades hälsa för att medge detta.

Vad gäller beträffande återbetalningsskyddet om den försäkrade gifter sig, blir registrerad partner, inleder ett samboförhållande eller får barn?

Den försäkrade har rätt att lägga tillbaka återbetalningsskyddet, utan hälsoprövning, inom ett år från det att han eller hon har gift sig, blivit registrerad partner, inlett ett samboförhållande eller fått barn.

Tidsfristen på ett år börjar vid ett samboförhållande löpa först efter det att den försäkrade har varit

folkbokförd på samma adress som sin sambo under en sammanhängande tid av minst sex månader.

Med barn menas såväl biologiska barn som adoptivbarn till den försäkrade. Vid adoption av ett svenskt barn börjar tidsfristen löpa från och med dagen då adoptionsbeslutet vinner laga kraft.

Vid adoption av ett utländskt barn räknas tidsfristen från och med dagen då socialnämnden ger den försäkrade tillåtelse att ta emot det utländska barnet i sitt hem här i landet för vård och fostran i adoptionsyfte. Vidare måste det utländska barnet vistas hos den försäkrade när han eller hon ansöker om återbetalningsskydd. Den försäkrade får utnyttja rätten att lägga tillbaka återbetalningsskyddet, vid de uppräknade familjehändelserna, fram till dess att han eller hon fyller 50 år.

När inträder KPA Pensionsförsäkrings ansvar för ändringen?

KPA Pensionsförsäkrings ansvar för en ändring av försäkringsskyddets omfattning inträder dagen efter den dag den försäkrade ansökte om ändringen eller antog ett anbud från KPA Pensionsförsäkring, förutsatt att den försäkrade inte har begärt att ändringen ska träda i kraft senare. Om KPA Pensionsförsäkring kräver en hälsoprövning, inträder KPA Pensionsförsäkrings ansvar för ändringen dagen efter den dag den försäkrade ansökte om ändringen av försäkringsskyddet, förutsatt att KPA Pensionsförsäkring godkänner den försäkrades hälsa.

5. Så placeras premien

Hur snabbt placeras en inbetald premie?

KPA Pensionsförsäkring köper fondandelar så snart som möjligt, dock senast inom fem bankdagar, efter det att en premie har kommit KPA Pensionsförsäkring tillhanda och bokförts på försäkringen.

Hur placeras en inbetald premie?

En premie som betalas in till KPA Pensionsförsäkring placeras, sedan avdrag gjorts för eventuella avgifter, i de fonder som den försäkrade skriftligen har valt och som vid var tid anvisas av KPA Pensionsförsäkring. Minst 20 procent av den premie som betalas in måste placeras i en och samma fond. Om någon särskild anvisning inte lämnas om hur premien ska placeras, placeras en ny premie på samma sätt som den närmast föregående premien.

Om KPA Pensionsförsäkring upphör att tillhandahålla eller anvisa en viss fond, ska KPA Pensionsförsäkring kontakta den försäkrade för att få en anvisning

om hur värdet av andelarna i denna fond ska omplaceras. Om den försäkrade inte lämnar någon sådan anvisning, har KPA Pensionsförsäkring rätt att omplacera medlen till någon annan fond.

Hur kan den försäkrade omplacera fondandelarna?

Den försäkrade har rätt att omplacera värdet av de fondandelar som hör till försäkringen. Omplaceringen sker så snart som möjligt, dock senast inom fem bankdagar efter det att KPA Pensionsförsäkring har tagit emot en skriftlig begäran om omplacering. För varje sådan ändring har KPA Pensionsförsäkring rätt att ta ut en avgift.

Vad händer med utdelningen från en fond?

Utdelningen från en fond används endast till köp av andelar i samma fond.

6. Så betalas pensionen ut

Vad krävs för att pensionen ska betalas ut?

Den som gör anspråk på att få ett pensionsbelopp utbetalat till sig ska styrka sin rätt till beloppet genom att – utan kostnad för KPA Pensionsförsäkring – skaffa och skicka in de handlingar och övriga upplysningar som har betydelse för bedömningen av försäkringsfallet och KPA Pensionsförsäkrings ansvar.

För att få beloppet utbetalat till sig måste försäkringstagaren eller den försäkrade eller förmånstagaren – om KPA Pensionsförsäkring begär det – låta KPA Pensionsförsäkring hämta in upplysningar om den försäkrade från nuvarande och tidigare arbetsgi-

vare samt från läkare, sjukhus, någon annan vårdanstalt, Försäkringskassan eller någon annan försäkringsinrättning, detta för att KPA Pensionsförsäkring ska kunna bedöma sitt ansvar.

När betalas ålderspensionen ut till den försäkrade?

Ålderspensionen betalas ut till den försäkrade. Detta förordnande kan inte återkallas.

Ålderspensionen betalas ut månadsvis med början den månad den försäkrade uppnår den pensionsålder som avtalats i försäkringen. Ålderspensionen betalas ut under fem år.

Den försäkrade kan välja en annan utbetalningsålder och en annan utbetalningstid. Utbetalningen kan dock tidigast påbörjas då den försäkrade fyller 55 år och senast då han eller hon fyller 70 år. Om utbetalningen ska upphöra då den försäkrade fyller 65 år, måste utbetalningen pågå under minst tre år och i annat fall under minst fem år. Utbetalningen av

ålderspensionen upphör dock senast vid utgången av den månad den försäkrade avlider.

Om ålderspensionen ska betalas ut under kortare tid än fem år, upphör återbetalningsskyddet när ålderspensionen börjar betalas ut.

Den försäkrade kan inte ändra utbetalningstiden när utbetalningarna väl har påbörjats.

7. När överförs pensionskapitalet i försäkringen till en traditionell pensionsförsäkring?

Vad händer med fondandelarna när ålderspensionen ska börja betalas ut?

Alla fondandelar säljs under kalendermånaden före den kalendermånad under vilken den första utbetalningen av ålderspensionen ska göras. Försäljningsbeloppet placeras i en traditionell pensionsförsäkring så snart som möjligt. För traditionell pensionsförsäkring gäller bestämmelserna i avsnitt B i tillämpliga delar.

Vad händer med fondandelarna om den försäkrade avlider innan ålderspensionen har börjat betalas ut?

Om försäkringen omfattar återbetalningsskydd säljs alla fondandelar som hör till försäkringen så snart

som möjligt, dock senast inom fem bankdagar efter det att KPA Pensionsförsäkring fått kännedom om dödsfallet. Försäljningsbeloppet placeras i en traditionell pensionsförsäkring så snart som möjligt. För traditionell pensionsförsäkring gäller bestämmelserna i avsnitt B i tillämpliga delar.

Vad händer med försäkringen när den försäkrade avlider om återbetalningsskydd saknas?

Om försäkringen inte omfattar återbetalningsskydd och den försäkrade avlider innan ålderspensionen har börjat betalas ut upphör försäkringen. Detta innebär att någon utbetalning inte kommer att göras från försäkringen.

8. Avgifter till Fondförsäkring

Vilka avgifter tar KPA Pensionsförsäkring ut för fondförsäkringen?

Aktuella avgifter finns på KPA Pensions hemsida www.kpa.se. Det går också att ringa KPA Pensions företagsgrupp, telefonnummer 08-665 48 60 för att få uppgift om avgifterna.

KPA Pensionsförsäkring har rätt att när som helst ändra avgifterna och sättet att ta ut dessa.

Hur tas avgifterna ut?

Premieavgiften tas ut från premien. Förvaltningsavgiften och avgiften för skatt tas ut genom att KPA Pensionsförsäkring säljer det antal fondandelar som behövs för att täcka avgifterna. Om försäkringen har fondandelar i flera värdepappersfonder säljs fondandelar i proportion till hur det totala värdet av fondandelarna fördelar sig på de olika fonderna.

Vad händer om värdet av fondandelarna är lägre än förväntade avgifter?

Om värdet av de fondandelar som är kopplade till försäkringen är lägre än de förväntade avgifterna för drift och skatt för tiden fram till dess att dessa avgifter ska tas ut nästa gång, upphör försäkringen att gälla om inte en ytterligare premie betalas in senast inom 30 dagar från den dag KPA Pensionsförsäkring skickat en avi om ytterligare premie.

Tas några avgifter ut för fondförvaltningen?

Utöver KPA Pensionsförsäkrings avgifter dras också avgift för förvaltning av fonderna från fondandelsinnehavet, vilket framgår av bestämmelserna för varje fond. Denna avgift är frånräknad i dagskursen.

9. Årligt värdebesked

Får den försäkrade veta hur pensionssparandet utvecklas?

En gång per år får den försäkrade information om

försäkringens värde. Värdebeskedet visar hur sparandet i försäkringen har utvecklats. Det visar också de premier som bokförts på försäkringen och de avgifter som har belastat försäkringen.

Personuppgiftslagen (PuL)

Behandling av personuppgifter

För att fullgöra åtaganden enligt ingånget försäkringsavtal måste KPA Pensionsförsäkring behandla personuppgifter. Vid behandling av sådana uppgifter gäller personuppgiftslagen. Behandlingen av personuppgifter sker för ändamål som är nödvändiga i verksamheten, framförallt vid premieberäkning, riskbedömning och utbetalning av försäkringsbelopp, men även för till exempel statistik och marknadsföring.

Den som inte vill att personuppgifterna behandlas för ändamål som rör direkt marknadsföring kan anmäla det till nedanstående adress.

Den som vill få mer information om vilka uppgifter som behandlas om honom eller henne ska skriva till KPA Pension, Kundtjänst, 106 85 Stockholm. Den som vill begära rättelse av felaktiga eller missvisande uppgifter ska skriva till samma adress.

Hur når du oss?

Du når oss på telefon 08-665 48 60, via e-post kommunforsakring@kpa.se eller vår hemsida www.kpa.se.

